

ÁBRAJEGYZÉK

- i.1. ábra** Newton fiatalkori ábrája szemének mechanikus izgatásáról. Forrás: McGuire 1983, 438.
- i.2. ábra** Az eltűnő pincérnő szukcesszív kontrasztja Forrás: *Corpus der Goethezeichnungen* VA (1963), 124.
- i.3. ábra** A látható species. Forrás: McGuire 1983, 385.
- I.1. ábra** Az Angol Királyi Társaság mottója. A logó több korai kiadvány címlapján is szerepelt, például Sprat 1667
- I.2. ábra** Grimaldi vinyettája. Forrás: <http://gallica.bnf.fr>
- II.1. ábra** *Mathematical Bridge*, Cambridge. Forrás: *Wiki Commons*
- II.2. ábra** Síktükör tükrözése. Forrás: Platon 1992, 295. Luc Brisson rekonstrukciója
- II.3. ábra** Az oldalak tükrözése. Forrás: Platon 1992, 295. Luc Brisson rekonstrukciója
- II.4. ábra** A homorú tükrök. Forrás: Platon 1992, 296. Luc Brisson rekonstrukciója
- II.5. ábra** Parabolatükör tükrözése. Forrás: Park 1997, 63.
- II.6. ábra** Witelo optikakönyvének címlapja. Forrás: *Opticae libri decem*
- II.7. ábra** Newton távcsövének illusztrációja. Forrás: *Phil. Trans.* 1672, Vol. 7. Trans. No. 81., Tab. 1.
- II.8. ábra** Szférikus (gömbhéj metszet) és parabolatükrök fókusza. Forrás: Park 1997, 60–61.
- II.9. ábra** A parabola szerkesztése. Forrás: Park 1997, 59.
- II.10. ábra** Szivárvány és Galilei egy lapon. Forrás: *MSS Add.* 3996, Caput 3.
- II.11. ábra** Magirus kompendiuma. Forrás: *Magirus Physiologiae peripateticae libri sex cum commentariis* (1642, Cambridge), 166.
- II.12. ábra** Az *Optika* első kiadása, 1704
- II.13. ábra** Marci ábráján a Nap képe megfordul a leképezés közben. Forrás: Garber 2005
- II.14. ábra** Newton egy korai rajza. Forrás: *MS Add.* 3975, 11.
- II.15. ábra** A lencsecsiszoló kialakítása. Forrás: *MS Add.* 4000 f 26v

- II.16. ábra** Newton kortársaként Huygens a gömbi terjedés paradigmáját fejleszti tovább, ez a későbbi hullámelméletek fejlődésében fontos szerepet játszott. Itt a temporalitás fokális. Huygens 1790 (1962)
- III.1. ábra** Napfogyatkozás a camera obscurában. Forrás: Gemma Frisius 1545, *De radio astronomico*, 32.
- III.2. ábra** Gyakorlati perspektíva: szem és camera obscura. Forrás: Ludovico Cardi (il Cigoli), 1613, *Prospettiva Pratica*. © Uffizi, Ms 2660A, <http://www.lumen.nu/rekvelld/wp/?p=352>
- III.3. ábra** Descartes ábrája a retinális kép kialakulásáról. Forrás: Descartes, *Dioptrique, Discours de la méthode pour bien conduire sa raison et chercher la vérité dans les sciences*, 1637, Fig. 17.
- III.4. ábra** Descartes ábrája a prizmáról. Forrás: Descartes, *Les Météores, Discours de la méthode pour bien conduire sa raison et chercher la vérité dans les sciences*, 1637, Disc. 8.
- III.5. ábra** A prizma szétválaszt, a lencse megfordít. A döntő kísérletet nem adta. Forrás: *Phil. Trans.* 1672, 3086.
- III.6. ábra** A döntő kísérletről publikált első ábra. Forrás: *Phil. Trans.* 1672, 5016.
- III.7. ábra** A jezsuita Pardies levele. Forrás: *Phil. Trans.* 1672, 4088.
- III.8. ábra** Newton válasza Pardiesnak. Forrás: *Phil. Trans.* 1672, 4091.
- III.9. ábra** Newton ábrája egy izolált sugár töréséről. Forrás: *Phil. Trans.* 1672, 4061.
- III.10. ábra** Vázlat a francia kiadás címlapjához. Forrás: Lohne 1968, 195.
- III.11. ábra** Desaguliers ábráján már nem értelmezhető a kép leképezése. Forrás: *Phil. Trans.* Vol. 29. (1714–1716), No. 348., Fig. 1. kinagyított részlete
- III.12. ábra** Louis-Bertrand Castel anti-newtoniánus színelméletének ábrája. Forrás: *L'Optique des couleurs* (Paris, 1740), 414.
- III.13. ábra** Newton egyik korai 'harmonikus spektruma'. Forrás: *Phil. Trans.* 1675, 253.
- III.14. ábra** A nomográf. Forrás: „Discourse Concerning Light and Colors”, *MS Add.* 3970.3, f. 522r
- III.15. ábra** A szem ingerlése. Forrás: *MS Add.* 3975, f. 15r
- IV.1. ábra** Rövid részlet Newton érveléséből. Forrás (és elemzés): Zemplén 2008, 266–267.
- IV.2. ábra** 17. századi prizma. Forrás: Gage 1993
- IV.3. ábra** Newton megjósolja (*presage*) a csillagok spektrumának távcsöves analízisét. Forrás: *Phil. Trans.* 1672, 4060.
- IV.4. ábra** Hooke rajza tekinthető Newton párhuzamos nyalábjainak előfutáraként. Forrás: Hooke, *Micrographia*, 1665, Fig. VI.

- V.1. ábra** A véleménykülönbség feloldásának négy szakasza. Forrás: Krabbe 2007, 234.
- V.2. ábra** A dendrogram magyar beszélők ítéleteit csoportosítja fókuszemelt mondatok esetében. Forrás: Gervain-Zemplén 2005, 136.
- V.3. ábra** Grimaldi prizmarajza. Forrás: D. T. Burns, „Towards a Definitive History of Optical Spectroscopy: Part I. Simple prismatic spectra: Newton and his predecessors”, *Journal of Analytical Atomic Spectroscopy*, 1987, Vol. 2. (June), 345.
- VI.1. ábra** A Devon-vita álláspontváltozásainak térképe. Forrás: © Rudwick 1985
- VII.1. ábra** Lavoisier elemtanának angol kiadása. Forrás: *Elementary Treatise of Chemistry* (1789), xvii–xviii.
- VII.2. ábra** A kacsanyúl első fennmaradt ábrázolása, 1892. október 23-i észlelés (a rajz készítője ismeretlen)
- VII.3. ábra** Az *Anhina cornuta* osztályozási anomáliája. Rekonstrukció forrása: Xiang Chen – Peter Barker: „Continuity through Revolutions: A Frame-Based Account of Conceptual Change”, *Philosophy of Science*, Vol. 67., Supplement. *Proceedings of the 1998 Biennial Meetings of the Philosophy of Science Association. Part II: Symposia Papers*, Sep. 2000, S208–S223, University of Chicago Press, <http://www.jstor.org/stable/188669>
- VIII.1. ábra** A diffrakció hagyományos, illetve newtoni megközelítése. Forrás: Hall, 1990
- VIII.2. ábra** Steinmeyer, *Philemon*, 1775. *Institutiones Physicae Wolfianae in usum praelectionum in Academia Albertina Friburgo-Brisgoica evulgatae*. Freiburg, Sarton, 1775, Tab. V.
- VIII.3. ábra** Goethe vinyettája 1791-ből. Forrás: *Corpus der Goethezeichnungen Va* (1963), Tab. IV.